

Monetární ekonomie

Josef Menšík*

* Katedra ekonomie EsF MU

Forma peněz II.

Úvěrová peněžní aktiva

finanční aktiva peněžními aktivy

úvěrová peněžní aktiva: závazky jejich emitenta

pro držitele aktivum, pro emitenta pasivum

vyjádřena v základním (bazickém) aktivu, často též peněžním

různé typy konvertibility úvěrových peněžních aktiv
v bazické aktivum u emitenta:

Úvěrová peněžní aktiva (pokr.)

neomezená směnitelnost úv. peň. aktiv: splatné na požádání a bez výhrad

různé formy omezení ohledně objemu, subjektů, času, místa...

(úplná nekonvertibilita – umělé fiat peníze)

řízení kurzu úvěrových peněžních aktiv vůči základnímu aktivu:

Úvěrová peněžní aktiva (pokr.)

peněžní aktiva s fixním kurzem (se zaručenou cenou)

ve fixním kurzu nemusí vyplácet přímo emitent – řízení tržního kurzu

úv. peněž. aktiva s neomezenou směnitelností a zaručenou cenou

emitent učiní své závazky peněž. aktivy jejich zapojením do zúčtovacího mechanismu

Úvěrová peněžní aktiva (pokr.)

úvěrové peníze: systém vypořádání úvěrových peněžních aktiv

běžně: základní peníze a úvěrová peň. aktiva řady emitentů

peníze úzce navázané na komoditní aktivum – komoditní peníze v širším smyslu

Krytí finančních peněžních aktiv

úplně krytá peněžní aktiva (hist. – B. of Amsterdam, B. of Genoa...)

100% rezervy – bezproblémová směna úv. peň. aktiv za zákl. aktiva v paru

adresné a neadresné rezervy („šatní lístky“ X pool rezerv)

úplně krytá peň. aktiva na bázi zákl. peněz od nich přebírají vlastnosti

Krytí finančních peněžních aktiv (pokr.)

částečně krytá peněžní aktiva

hist.: poukázky anglických zlatníků v 17. století

rezervy: aktuální a potenciální zásoba základního aktiva – peněžní aktiva pro emitenta

částečně kryté peníze: převádění peň. aktiv nebo konverze v jiná

Krytí finančních peněžních aktiv (pokr.)

cena částečně krytých peněz vázána na bazické aktivum – při konvertibilitě obvykle par

bazická komodita v rezervách a na neměnovém trhu – dva trhy

flexibilita rezerv – možnost krátkodobě stabilnější ceny s většími šoky

nižší objemy měnové komodity – nižší příslušné náklady

Krytí finančních peněžních aktiv (pokr.)

krátkodobě stabilnější

(rezervami) nekrytá část úvěrových peněžních aktiv
(fiduciární)

emitenti úvěrových peněz – banky, jiní bonitní dlužníci (směnky), závazky fin. subjektů

Umělé peněžní aktivum

umělé aktivum: nekonvertibilní (formální) pohledávka

hodnota umělého aktiva: zvykem nebo/a silou

garance hodnoty umělého aktiva

fiat money: státem vnucené umělé peněžní aktivum

Umělé peněžní aktivum (pokr.)

hist: umělé peníze vždy vnutil stát (White: jinak to být nemohlo) a navíc ve vlastním zájmu

vznik fiat money: prvoplánový nebo vypovězením konvertibility

hist. oba způsoby: státovky Čína 9. st., assignáty... X ochočení významné emisní banky a přerušení konvert. Anglie za Napol. válek, I. sv. v....

Umělé peněžní aktivum (pokr.)

státovky a nekonv. bankovky státní banky – podstata stejná

Náklady peněz

kvalita služby poskytované penězi závisí na jejich formě

náklady na peníze – peněžní systém váže vzácné zdroje

náklady na peníze plynoucí z krytí peněz – používání reálných statků

náklady z používání jiných zdrojů – práce, půdy, kapitálu

Náklady peněz (pokr.)

peněžní systémy se liší nejen náklady ale i kvalitou poskytovaných služeb

implicitní náklady ve formě nákladů na transakce

implicitní náklady z nestability ceny peněz

